

En polítiques socials, amb els governs d'esquerres, hem passat de la subvenció als drets

CARME FIGUERAS I SIÑOL

Portaveu adjunta del Grup Socialista-CpC al Parlament de Catalunya, i secretària de Polítiques Socials del PSC

L'arribada de les esquerres al Govern de la Generalitat ha implicat, sens dubte, un canvi espectacular en les polítiques de benestar. Tant és així que podem afirmar amb rotunditat que hi ha un abans i un després en els serveis socials i les polítiques de suport a les famílies. Una transformació que ha anat d'unes polítiques de caire més assistencialista i de subvenció (fins i tot en ocasions clientelar) cap a polítiques de reconeixement de drets socials subjectius de caràcter universal per a la promoció de l'autonomia de les persones, la millora de les condicions de vida i per afavorir la inclusió social.

Amb l'aprovació de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials (amb el suport que implica la llei estatal 39/2006 de promoció de l'autonomia personal i d'atenció a la dependència), es configura el sistema català de serveis socials com un dels sistemes de l'Estat del benestar, conjuntament amb les pensions, l'educació i la salut. Aquesta llei, que implica aquest canvi important de paradigma, l'inicia el govern Maragall i es fa realitat amb el govern Montilla.

Les polítiques d'inclusió i de cohesió social han estat prioritàries en aquests anys, amb accions integrals per a la inclusió social —ja que només estratègies multidisciplinars són eficaces— des de l'escola, els barris, el món del treball, l'habitatge, la salut i els serveis socials. Un clar exemple d'aquest nou estil de governar de les esquerres és el de la Llei de Barris, amb la que hem millorat la qualitat de vida als barris amb més dificultats, evitant la degradació i millorant-ne les condicions de vida dels veïns que hi resideixen. Amb sis convocatòries en marxa hem dedicat una inversió propera als 1.200 milions d'euros, concedida a 94 municipis per impulsar projectes de rehabilitació integral de 117 barris i viles. Tots aquests projectes beneficien gairebé un milió de persones.

Els nostres governs han afrontat amb valentia i eficàcia les transformacions i noves realitats de la societat catalana. Respostes a nous reptes com el creixement demogràfic

accelerat dels darrers anys, l'envelliment de la població, la diversitat de les famílies i dels nuclis de convivència, les noves bosses de pobresa, els nous riscos de desigualtats, les situacions de dependència que viuen moltes persones i la complexitat que comporta per a les famílies i, ja en els darrers anys, els efectes de la crisi econòmica en les persones, especialment les més febles.

Només algunes dades: la renda mínima d'inserció ha beneficiat més de 49.000 persones durant l'any 2009; 85.000 infants i joves es beneficien de l'increment que s'ha realitzat en beques de menjador no obligatòries; l'any 2009 96.423 famílies varen rebre un ajut per a pagar el pis, dedicant-hi 232 M?; i 260.174 persones amb rendes molt baixes es van beneficiar l'any 2009 d'alguna prestació social econòmica. D'altra banda, el Govern català ha estat pioner en el suport als treballadors autònoms que es queden sense feina i sense subsidi d'atur amb l'establiment d'una prestació econòmica mentre es formen per a 5.000 beneficiaris.

En la promoció de l'autonomia personal el balanç és molt positiu. Catalunya està al capdavant en l'aplicació de la Llei de la dependència a tot l'Estat. Són més de 117.000 persones les que ja reben una prestació i/o servei (centre de dia, centre residencial, servei d'atenció domiciliària, teleassistència...)

En la promoció de l'autonomia personal el balanç és molt positiu. Catalunya està al capdavant en l'aplicació de la Llei de la dependència a tot l'Estat. Són

més de 117.000 persones les que ja reben una prestació i/o servei (centre de dia, centre residencial, servei d'atenció domiciliària, teleassistència...). Només l'any 2009 s'ha invertit en suport a la dependència 928 M€. Tenim 5.700 noves places de residència (hem passat de tenir 20.837 places de residència amb finançament públic el 2003 a 26.580 el 2008, un creixement del 28%). Aquest nou sistema d'atenció a les persones dependents —les que necessiten ajuda per a les tasques de la vida diària— constitueix una part essencial dels serveis socials i es fonamenta en el dret universal a l'atenció en funció del grau de necessitat, quin reconeixement no depèn de la renda de la persona que ho necessita, sinó estrictament del seu nivell de dependència. Anteriorment només aquelles persones amb molt pocs ingressos econòmics eren beneficiàries d'algun ajut, i sempre i quan els fills tampoc tinguessin rendes més altes.

Un altre col·lectiu de persones a les que s'han dirigit les noves polítiques d'esquerres ha estat el de les persones amb discapacitat física, psíquica o sensorial. El nou paradigma és el de facilitar la igualtat d'oportunitats tan enllà com sigui possible, perquè les persones amb discapacitat puguin integrar-se amb normalitat a la societat: feina, escola, espai públic, transport, habitatges... Una vegada més el principi orientador ha estat el de reconèixer i protegir els drets de les persones amb discapacitat.

En aquest sentit, s'ha potenciat el treball de les persones amb discapacitat. Avui són a prop d'11.000 persones amb discapacitat les que estan ocupades en un centre especial de treball (l'any 2009 es van destinar 88 M€ al sector) i amb el treball amb suport s'han incorporat a l'empresa ordinària 900 persones amb discapacitat. La millora de l'accessibilitat ha impregnat el conjunt de les polítiques públiques i molt especialment en la xarxa de transports de la Generalitat: el 100% de la xarxa d'autobusos de Barcelona, el 95% de les estacions dels Ferrocarrils de la Generalitat, el 75% dels autobusos interurbans, i el 70% de les estacions de metro ja estan adaptats. També 30.300 llars s'han beneficiat per la instal·lació d'ascensors.

Ara bé, pels nostres governs, l'accessibilitat sobrepasa el concepte de l'eliminació d'obstacles i barreres en el transport o els espais públics. L'accés a la comunicació, a les noves tecnologies i als mitjans audiovisuals, de les persones amb sordesa o ceguesa, ha estat i continua sent una prioritat. L'aposta clara per una escola inclusiva, on els infants aprenguin a con viure junts i on tots gaudeixin de les mateixes oportunitats gràcies a mecanismes especials de suport per aquells que ho necessitin, és fonamental per a la plena integració.

En les polítiques de suport a les famílies el canvi també ha estat profund. Els nostres governs han fonamentat aquestes polítiques en el reconeixement i el respecte de la diversitat familiar i en la promoció de la igualtat d'oportunitats de totes les famílies, així com la dels seus membres, des del convenciment que afavorir la conciliació familiar amb serveis que facilitin la cura dels fills i de les persones dependents és la millor aposta de futur. Tant és així que amb l'actual Govern s'han construït 42 llars d'infants municipals l'any i cada dia s'han creat 25 noves places.

També han rebut una especial atenció les famílies amb més dificultats econòmiques. En aquest sentit, per afavorir la igualtat d'oportunitats a l'escola, en el present curs escolar s'han donat més de 680.000 ajuts a les famílies. D'altra banda, s'han creat noves accions per a l'ajut a l'emancipació dels joves: borsa d'habitatge jove, ajuts per al lloguer, acord per l'ocupació juvenil...

S'han aprovat dues lleis que tenen especial incidència en l'àmbit familiar: El llibre II del codi civil català o Codi de Família, que ha adaptat la legislació als canvis produïts en els darrers anys a la societat catalana, i la Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Pel que fa a aquesta darrera, per primera vegada Catalunya disposa d'una llei per a tots els infants i adolescents, que inclou tant els menors en situació de risc i de desprotecció, com el conjunt dels infants, els seus drets i les oportunitats de que han de disposar.

Atendre els infants implica necessàriament atendre les seves famílies, protegir-les i assistir-les perquè puguin desenvolupar les seves responsabilitats. En aquest sentit, la llei d'infància posa un èmfasi especial en la prevenció de les situacions de risc i en el paper que desenvolupen en aquesta tasca les administracions locals. D'altra banda, incorpora mecanismes per a prestar una especial atenció en aquelles zones en què les majors desigualtats socials i situacions de pobresa comporten major risc de manca d'atenció per als infants i adolescents. Pel que fa a la protecció, s'aposta clarament per a l'acolliment en una família respecte de l'internament en un centre.

Finalment, un darrer aspecte a destacar de l'actuació dels governs presidits per Maragall i per Montilla ha estat el com han gestionat l'arribada en sis anys de gairebé 600.000 persones i l'impacte que això ha suposat en la xarxa de serveis públics i la societat. Per primera vegada a Catalunya el seu Govern ha portat a terme polítiques migratòries actuant en l'àmbit legislatiu, en el polític i gestionant la immigració des del consens, la coordinació i la participació.

En aquests anys, el principi inspirador per a la gestió de la immigració ha estat actuar de manera integrada des de tots els àmbits sectorials i des de la proximitat, conjuntament amb ajuntaments i consells comarcals, amb programes d'inserció laboral i de formació. Des de les escoles, com a principals eines d'acolliment i integració dels infants i joves (en el curs 2009-2010 hi ha 1.178 aules d'acollida, 95 plans d'entorn i 3 espais de benvinguda educativa), reforçant el sistema públic de salut i donant suport a les entitats del tercer sector social que treballen amb aquests col·lectius i a les associacions d'immigrants.

Amb aquestes pinzellades sobre sis anys i mig de governs de progrés a Catalunya, crec haver posat de manifest que la nostra societat ha fet un gran salt endavant cap a una societat més justa i més solidària. El repte que tenim ara és consolidar aquests drets i avançar en equitat, tot i que el context econòmic no sigui el millor.■

S'han aprovat dues lleis que tenen especial incidència en l'àmbit familiar: El llibre II del codi civil català o Codi de Família, que ha adaptat la legislació als canvis produïts en els darrers anys a la societat catalana, i la Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència